

סדר נשים | מסכת גיטין י"ב-י"ח | שבת פרשת בהעלותך/ נשא | ח"י"ד סיון תשפ"ג (28 מאי-יוני 2023)
Seder Nashim | Masechet Gittin 12-18 | Shabbat Parashat Beha'alot'cha/ Parashat Nasso | 8-14 Sivan (May 28 – June 3)

Daf 12: WHO IS PERMITTED TO ACQUIRE PE'AH FOR THE NEEDY?

דף י"ב: מי יכול לקנות 'פאה' עבור העני?

The *mitzvot* of *leket*, *shikcha*, and *pe'ah* (dropped wheat stalks, forgotten sheaves, and the corner of the field) are means by which landowners provide sustenance for the poor.

There is a distinct *halakhah* that stipulates that **“it is permissible to act in a person’s interest in their absence.”** In other words, it is permitted to do a deed that benefits another, even if the other person does not know about it. However, this is not the case concerning the gathering of *leket*, *shikcha*, and *pe'ah*. *Chazal* interpreted from Torah verses that **anyone who is not poor may not acquire *leket*, *shikcha*, and *pe'ah* on behalf of someone else who is needy.**

מצות לקט שכחה ופאה משמעותה שיש מצוה להותיר אותם בשדה לעניים שיבואו ללקוט אותם.

למרות שיש הלכה מיוחדת הקובעת כי “זכין לאדם שלא בפניו” - אפשר לעשות מעשה שהוא זכות עבור השני, אפילו שהשני אינו יודע מך, אין זאת כף לגבי לקט שכחה ופאה. חז"ל דרשו מפסוקי התורה, כי מי שאינו עני אינו יכול לקנות לקט שכחה ופאה עבור עני.

Daf 13: ACQUISITION IN THE PRESENCE OF THREE PARTIES

דף י"ג: "קנין מעמד שלושתן"

To transfer an object from the ownership of one individual to the ownership of another, it is necessary to carry out a *ma'aseh kinyan* (act of acquisition). It is possible to complete an act of *kinyan* by verbal means, and such an act is called **“ma'amad shloshtan”** (in the presence of three).

This type of *kinyan* was instituted by the *chachamim* and it works in the following manner: Reuven entrusted an expensive computer to Shimon. Several days passed and Reuven decided he wanted to give the computer to Levi as a gift. Reuven can call Shimon and Levi together and say to Shimon: “Please give the computer I have deposited with you to Levi.” The computer would then belong to Levi. **This is an example of “kinyan b'ma'amad shloshtan,”** i.e., acquisition in the presence of three people: (a) the owner of the object; (b) the recipient of the object; and (c) the person who currently possesses the object.

כדי להעביר חפץ מבעלות של איש אחד לבעלות של איש אחר צריך לעשות מעשה קנין. יש אפשרות לעשות מעשה קנין בדיבור בלבד, ומעשה זה מכונה “מעמד שלושתן”.

קנין זה תיקנו חכמים והוא עובד בצורה הבאה: לראובן יש פיקדון אצל שמעון. הוא הפקיד מחשב יקר אצל שמעון. חלפו כמה ימים וראובן החליט שהוא רוצה לתת את המחשב במתנה ללוי. הוא יכול לקרוא לשמעון וללוי ולומר לשמעון: את המחשב שיש לי אצלך תיתן ללוי. המחשב הופך להיות שייך ללוי. זהו “קנין במעמד שלושתן” - במעמד שלושה אנשים, א. בעל החפץ. ב. מקבל החפץ. ג. האישי שהחפץ נמצא אצלו כעת.

Daf 14: AN AGENT WHO EMBARKED ON A MISSION

There was a time when Avraham borrowed money from Yosef. One day, Avraham moved to a distant city and had forgotten to repay the loan from Yosef. However, when he remembered the open loan, **Avraham gave money to a shaliach (agent) and told him: "Please bring this money to Yosef to repay my debt to him."**

The *shaliach* put the money in a special sack and went on his way. After an hour's travel, the *shaliach's* phone rang, and Avraham was on the line. **"Dear shaliach, I ask that you come back to me. I need the money back that I gave you. Next week, I will send you with different money to repay the loan."**

Does the shaliach need to heed Avraham's request?

Theoretically, yes, because Avraham is the one who sent him, and he is the one who gave him the money and, therefore, the *shaliach* should follow his instruction. **However, the Talmud maintains that the shaliach does not need to listen to Avraham because the moment the shaliach took the money from Avraham's hands, he instantly acquired it for Yosef and, therefore, that money now belonged to Yosef.**

דף י"ד: השליח שיצא לדרך

מעשה באברהם שלוחה כסף מיוסף. באחד הימים אברהם עבר דירה לעיר רחוקה ושכח לפרוע את ההלוואה ליוסף, אך כשנזכר בהלוואה הוא שילם כסף לשליח ואמר לו: "בבקשה הולך את הכסף ליוסף כדי לפרוע לו את החוב."

השליח הכניס את הכסף לשקית מיוחדת ויצא לדרך. אחרי נסיעה של שעה הטלפון של השליח צלצל, ועל הקו היה אברהם. "שליח יקר, אני מבקש ממך, חזור אלי, אני צריך את הכסף, בשבוע הבא אשלח אותך עם כסף אחר להחזיר את ההלוואה."

האם השליח צריך לשמוע לאברהם? לכאורה כן, כי הרי אברהם הוא ששלח אותו והוא שנתן לו את הכסף ולכן השליח צריך לשמוע לו. אבל התלמוד מביא דעה הסוברת שהשליח לא צריך להקשיב לאברהם, זאת מפני שברגע שהשליח לקח את הכסף מידיו של אברהם, הוא כבר קנה אותו עבור יוסף והוא שייך ליוסף.

Daf 15: THORNS INTERCROPPING WITH GRAPEVINES

The Torah prohibits planting any additional seed type in a vineyard. This *issur* (prohibition) is called "*kilei ka'kerem*." Moreover, whoever sees a vineyard in which another type of seed has been planted is obligated to uproot the alternate planting. **Rabbi Eliezer maintained that it is even prohibited to grow thorns in a vineyard.** In Rabbi Eliezer's view, since there are countries where thorns are grown as nourishment for camels, thorns are considered food and, therefore, it is prohibited to grow them in a vineyard.

דף ט"ו: הקוצים ו"כלאי הכרם"

התורה אוסרת לזרוע זרע נוסף בכרם של גפנים. איסור זה נקרא "כלאי הכרם", וגם מי שרואה כרם ששתלו בו סוג זרע נוסף חייב לעקור אותו. רבי אליעזר סבר שאפילו קוצים אסור לזרוע בכרם. לדעת רבי אליעזר מכיון שישנן ארצות שבהן מגדלים קוצים לצורך מאכל לגמלים, קוצים נחשבים מאכל ולכן יש איסור שהם יגדלו בכרם.

Daf 16: THE "IRON BOTTLE" AND THE MILK THAT BECAME TAINTED

דף ט"ז: 'בִּקְבוּק הַבְּרֹזֶל' וְהַחֵלֶב שֶׁנִּטְמָא

During a time when it was possible to meticulously adhere to the laws of *tumah v'taharah* (ritual purity and impurity) because they possessed a *parah adumah* (red heifer) with which they could purify the ritually impure, Yoni went to the yard, milked the goats into a large pitcher, and began to prepare a delicious drink. Yoni poured some honey into a bottle **made of metal**, mixed in some dates, and then began to pour milk from the pitcher into the metal bottle.

Yoni's father told him: "The metal bottle is called an 'iron bottle' and it is *tameh* (ritually impure). However, at least the milk in the pitcher did not become *tameh*." Even though when the milk was poured into the metal there was a connection between the milk in the pitcher and the bottle, by the act of pouring the milk, it spares the milk from becoming *tameh*.

בִּתְקוּפָה שְׁעוּד שָׁמְרוּ עַל דִּינֵי טוּמְאָה וְטַהֲרָה כִּי הִיְתָה לָהֶם פָּרָה אֲדוּמָה שְׂאִיתָה יְכַלּוּ לְטַהֵר אֶת הַטְּמָאִים, הֲלֹךְ יוֹנִי אֶל הַחֲצֵר, חֵלֶב אֶת הָעֵזִים לְתוֹךְ כַּד גְּדוֹל וְהַחֵל לְהַכִּין אֶת הַמִּשְׁקָה הַטְּעִים. הוּא יִצֵּק דָּבֵשׁ לְבִקְבוּק עֲשׂוּי מִמֶּתֶכֶת, עֵרַב בְּתוֹכוֹ מַעֵט תְּמָרִים וְהַחֵל לְמַזֵּג אֵלָיו חֵלֶב מִן הַכֹּד.

אָמַר לוֹ אָבִיו: "הַבִּקְבוּק הָעֲשׂוּי מִמֶּתֶכֶת נִקְרָא 'בִּקְבוּק הַבְּרֹזֶל' וְהוּא טְמֵא, אוּלַם לְפָחוֹת הַחֵלֶב שֶׁבְּכַד לֹא נִטְמָא. לְמִרְוֹת שֶׁבִּשְׂעֵת יִצִּיקֵת הַחֵלֶב הִיָּה חֵיבּוּר בֵּין הַחֵלֶב שֶׁבְּכַד לְבִקְבוּק עַל יְדֵי יִצִּיקֵת הַחֵלֶב, בְּכָל זֹאת הוּא אֵינוֹ נִטְמָא."

Daf 17: THE DATE ON A LOAN DOCUMENT

דף י"ז: תַּאֲרִיךְ בְּשֵׁטֶר הַלּוּאָה

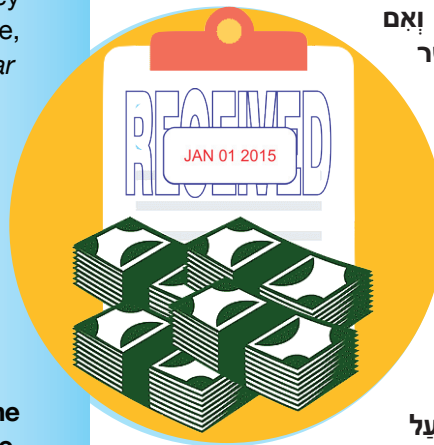
Shtar hal'va'ah is a document created when a person loans money to another. The lender can demand that the borrower draft a document in which it is written: "I, *Ploni* (so and so) borrowed money from *Ploni*."

A creditor who has a document signed by witnesses can collect the debt from the borrower's land if the borrower defaults on the debt — even if the borrower had sold the land to someone else. For example, if Shimon borrows money from Reuven, and Shimon does not repay the debt on time, Reuven appears before the *beit din* (court) with the *shtar hal'va'ah*, and the *beit din* orders Reuven to take a portion of Shimon's land equal to the value of the loan. **And if Shimon has no land in his possession, it is permissible to collect land from people to whom he sold land.**

Only if Shimon sold land **after** taking the loan, is Reuven permitted to take that land from the buyer because he can assert to the buyer: "Indeed, before you bought the land there was already a lien on it to repay Shimon's debt to me if Shimon was unable to repay the loan to me by other means." **This is the reason why the date must be written on the promissory note. After all, if there is no full date, Reuven cannot take land that was bought by another person, because it could be that the buyer bought the land even before the loan was extended.**

שֵׁטֶר הַלּוּאָה הוּא שֵׁטֶר שֶׁנֶּעֱשֶׂה כְּשֶׁאָדָם מַלְוֶה כֶּסֶף לְחֵבֵרוֹ. הַמַּלְוֶה יִכּוֹל לְדְרוֹשׁ מִן הַלוֹנֶה שֶׁיִּכְתּוֹב שֵׁטֶר וְבוֹ כְּתוּב: "אֲנִי פְלוֹנִי לְיִתִּי כֶּסֶף מִפְלוֹנִי."

מַלְוֶה שֵׁיֵשׁ לוֹ שֵׁטֶר שְׁחֲתוּמִים עָלָיו עֵדִים יִכּוֹל לְגַבּוֹת אֶת הַחֹב מִהַקְרָקְעוֹת שֶׁל הַלוֹנֶה אִם הַלוֹנֶה אֵינוֹ פּוֹרֵעַ אֶת הַחֹב, וְאֶפִּילּוֹ שֶׁהַלוֹנֶה מָכַר אֶת הַקְרָקְעוֹת לְמִישֶׁהוּ אַחֵר. לְמַשָּׁל, אִם שָׁמְעוֹן לָוֶה כֶּסֶף מֵרֵאֲוֵב, וְשָׁמְעוֹן אֵינוֹ מַחְזִיר אֶת הַחֹב בְּזְמַן, רֵאֲוֵב פּוֹנֶה לְבֵית דִּין עִם הַשֵּׁטֶר, וּבֵית דִּין מוֹרֶה לְרֵאֲוֵב לְקַחַת קְרָקַע שֶׁל שָׁמְעוֹן בְּשׂוֹנֵי הַהַלּוּאָה, וְאִם אֵין לְשָׁמְעוֹן קְרָקַע בְּרִשְׁתּוֹ, אֶפְשָׁר לְגַבּוֹת קְרָקַע מֵאֲנָשִׁים שֶׁלָּהֶם הוּא מִכַּר קְרָקַע.

רַק אִם אַחֲרֵי הַהַלּוּאָה שָׁמְעוֹן מָכַר קְרָקַע, רֵאֲוֵב יִכּוֹל לְקַחַת אֶת הַקְרָקַע הַזֶּה מִיַּד הַקּוֹנֶה, כִּי הוּא טוֹעֵן לְקוֹנֶה: הֲרִי לִפְנֵי שְׁקִינִית אֶת הַקְרָקַע הַיָּא כְּבָר הִיְתָה מְשׁוּבְּבֶדֶת לְצוּרָךְ תִּשְׁלוּם הַחֹב שְׁלִי אִם שָׁמְעוֹן לֹא יִפְרַע אֶת הַחֹב. זֶה הַסִּיבָה שֶׁצָּרִיךְ לְהִיּוֹת כְּתוּב תַּאֲרִיךְ עַל שֵׁטֶר הַחֹב, שֶׁהָרִי אִם אֵין תַּאֲרִיךְ הַמַּלְוֶה אֵינוֹ יִכּוֹל לְקַחַת קְרָקַע שֶׁנִּקְנְתָה בִּידֵי אָדָם אַחֵר, כִּי יִכּוֹל לְהִיּוֹת שֶׁהַקּוֹנֶה קָנָה אֶת הַקְרָקַע עוֹד לִפְנֵי הַהַלּוּאָה.

Daf 18: WHICH DEBTS ARE RELEASED IN THE SABBATICAL YEAR?

During the *Shemittah* year, land (in *Eretz Yisrael*) is left alone, abandoned, and not worked. Likewise, debts are let go and released. Meaning: If one lends money to another person, and that person does not return the money by the end of the *Shemittah* year, the borrower is no longer obligated to return that loan, ever. The debt is released and abandoned. However, debts that a *beit din* (court of law) obliges a person to repay are not forgiven in the *Shemittah* year. These debts are called “actions of the court.”

דף י"ח: אילו חובות נשמטים בשנת השמיטה?

בשנת השמיטה עוזבים ושומטים את האדמה ואין עובדים אותה, ועוזבים ושומטים גם את החובות. כלומר: מי שהלוה כסף לחברו, וחברו לא החזיר את הכסף עד סוף שנת השמיטה, שוב אינו חייב להחזירו לעולם. החוב נשמט, נעזב. אולם חובות שבית דין מחייב את האדם לשלם אינם נשמטים בשנת השמיטה. חובות אלה מכונים "מעשה בית דין".

D'VAR TORAH: PARASHAT BEHA'ALOTCHA

דבר תורה: פרשת בהעלותך

Sometimes, people do not understand why it is such a significant *mitzvah* to enlist in the Israel Defense Forces and protect Israel from its enemies. One of the explanations for this *mitzvah* can be learned from *Parashat Beha'alotcha*. *B'nei Yisrael* were traveling in the wilderness, where many enemies and haters lurk in wait. When those enemies saw the *aron ha-brit* (ark of the covenant) traveling along with Israel, they would withdraw and run away because the song that Israel would sing at the beginning of the procession of the ark is: “Rise up *Hashem*, and scatter your foes, so that Your enemies flee Your presence.” In this verse, the Torah refers to Israel’s enemies as “God’s enemies,” and the haters of Israel as “haters of God.” Rashi says: “Whoever hates Israel hates the One who spoke and the world came into being.” According to this doctrine, it is understood that the partnership in the defense and salvation of *B'nei Yisrael* from dire straits, in essence, rests on the preservation of the honor and Name of God.

לעתים אנשים לא מבינים מדוע יש מצוה כל כך גדולה להתגייס לצבא ההגנה לישראל ולהציל את ישראל מפני האויבים. את אחד ההסברים לכך נתן ללמד מפרשתנו, בה מתחילים בני ישראל ללכת במדבר, שם אורבים לישראל שונאים ואויבים רבים. כשאתם אויבים היו רואים את ארון הברית הולך יחד עם ישראל, הם היו נרתעים ובורחים לאחור, ולכן השיר שהיו שרים ישראל עם תחלת תנועת הארון הוא: “קוּמָה ה' וּפְצוּ אֹיְבֵיךָ וַיִּנְסוּ מִשְׁנֵאִירָךְ.” בפסוק זה מכנה התורה את אויביהם של ישראל: “אויביו של ה'” ושונאי ישראל הם “שונאיו של ה'”, וכך אומר רש"י: “שְׂכַל הַשּׁוֹנֵא אֶת יִשְׂרָאֵל - שׁוֹנֵא אֶת מִי שְׂאָמַר וְהִיא הָעוֹלָם.” על פי זה מובן, שהשתתפות בהגנתם ובהצלתם של ישראל מיד צר היא בעצם השמירה גם על כבודו ועל שמו של ה'.